

1 mia. kr. til mere og bedre voksen- og efteruddannelse

Det er en afgørende forudsætning for et højt velstandsniveau, at arbejdsstyrken har gode og relevante kvalifikationer. For den enkelte vil det sikre beskæftigelse, højere løn og gode muligheder i tilværelsen. For virksomhederne vil det understøtte produktivitet, nytænkning og konkurrenceevne, og for samfundet vil det lægge et solidt fundament for en positiv udvikling.

Voksen- og efteruddannelsesindsatsen er en vigtig del af den samlede uddannelsesindsats. Voksen- og efteruddannelsesindsatsen supplerer det ordinære uddannelsessystem og understøtter den løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov. Det skal sikre, at medarbejdere og virksomheder står stærkt rustet til fremtidens udfordringer. Samtidig skal voksen- og efteruddannelsesindsatsen forebygge, at voksne med mangelfulde kompetencer mister kontakten til arbejdsmarkedet.

Voksen- og efteruddannelsesindsatsen er et fælles anliggende for arbejdsgivere, lønmodtagere og staten. Der er en mangeårig tradition for, at finansiering og udvikling af uddannelserne er et fælles anliggende. Det tætte samarbejde har sikret et fleksibelt og veludbygget voksen- og efteruddannelsessystem.

For at understøtte vækst og produktion i Danmark har regeringen og forligspartierne med aftalen om *Vækstplan DK* afsat en pulje på 1 mia. kr. til at styrke voksen- og efteruddannelsesindsatsen rettet mod den private sektor. Parterne er opmærksomme på, at et effektivt samspil mellem den offentlige og den private sektor ligeledes er en forudsætning for vækst og beskæftigelse i Danmark. Puljen skal udmøntes af partierne på baggrund af anbefalinger fra arbejdsmarkedets parter.

Arbejdsmarkedets parter har på deres side styrket mulighederne for voksen- og efteruddannelse med de fornyede overenskomster på det private arbejdsmarked i foråret 2014. Her udgør bedre muligheder for kompetenceudvikling et væsentligt element.

Regeringen, LO og DA har drøftet de aktuelle udfordringer på voksen- og efteruddannelsesområdet og identificeret områder, hvor der er behov for en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats. Parterne er enige om en række konkrete initiativer, som vil understøtte produktion og arbejdspladser i Danmark.

Med udmøntningen af 1 mia. kr. frem mod 2020 vil der ske et markant løft af voksen- og efteruddannelsesindsatsen. Det understøtter en ambitiøs videreudvikling af danskernes kompetencer, hvor flere ufaglærte kvalificerer sig til faglært niveau, og flere faglærte videreuddanner sig. Samlet set giver udmøntning plads til at løfte uddannelsesaktiviteten med ca. 5.500 årselever og over 180.000 kursister i perioden.

Initiativerne på det almene og erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde skal understøtte den kompetenceudvikling af ufaglærte, som realiseres med erhvervsuddannelsesreformen. Det skal bl.a. ske ved at forbedre de almene kompetencer, og ved at ufaglærte og faglærte får endnu bedre muligheder for at vedligeholde og videreudvikle deres faglige kompetencer. Der er enighed om følgende:

- *Bedre kvalitet i almen voksen- og efteruddannelse og større fokus på videreuddannelse.* Der skal etableres særlige turboforløb i dansk og matematik til unge og voksne, som ønsker at opnå kompetencer til at kunne påbegynde en erhvervsuddannelse. Fokus på erhvervsrettede elementer i undervisningen styrkes, og der skal igangsættes initiativer, som understøtter uddannelse for personer, som i dag er i risiko for ikke at opnå eller miste tilknytningen til arbejdsmarkedet.
- *Bedre kobling af læse-, skrive- og regnekurser til praktisk læring.* Deltagerbetalingen på arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) i dansk og matematik for personer med behov afvikles, hvis kurset tages i sammenhæng med et andet AMU-kursus. Det vil styrke de almene kompetencer og kan bidrage til, at den enkelte oplever at få et større udbytte af et AMU-forløb. Der afsættes ca. 35 mio. kr. i 2015-2020.
- *Mere fleksibilitet i AMU og mere fokus på produktivitet og vækst.* Flexibiliteten i tilrettelæggelsen af AMU skal styrkes gennem bedre muligheder for virksomhedsforlagt undervisning, mere brug af fjernundervisning samt styrket tilskyndelse til og muligheder for AMU på alle tidspunkter. De konkrete initiativer omfatter bl.a. en takstforhøjelse til virksomhedsforlagt undervisning og en takstforhøjelse til skoler, som udbyder AMU uden for skolernes normale åbningstid. Et mere fleksibelt AMU-system vil understøtte kursisternes muligheder for opkvalificering. Derudover nedsættes deltagerbetalingen på en række kurser. Der afsættes i alt ca. 150 mio. kr. i 2015-2018.
- *Et AMU-system med afsæt i den enkeltes færdigheder.* Øget brug af standardmerit og realkompetencevurdering skal bidrage til, at den enkelte undgår dobbeltuddannelse samtidig med, at det i højere grad tydeliggøres, hvis et AMU-kursus giver merit til fx en erhvervsuddannelse. Derudover skal den enkeltes muligheder for at samle sine kompetencer ét sted forbedres markant via en styrkelse af it-værktøjet *min kompetencemappe*. Reglen om fuld deltagerbetaling på AMU-kurser for personer med en forældet videregående uddannelse afvikles i en periode. Herved får personer med forældede videregående uddannelser bedre muligheder for brancheskift, idet omkostningen ved at sende disse medarbejdere på AMU-kurser vil svare til omkostningen for faglærte og ufaglærte medarbejdere. Der afsættes samlet set knap 125 mio. kr. i 2014-2018.

- *Et robust og fremtidsikkert AMU-system.* Mange AMU-udbydere har i dag problemer med at få økonomien til at hænge sammen. Der indføres derfor en midlertidig takstforhøjelse på en række kurser. Sigtet med den midlertidige takstforhøjelse er at sikre udbud, kvalitet og forsyningssikkerhed også i perioder med svingende aktivitet. Derudover skal der igangsættes et styringseftersyn, der inkluderer et taksteftersyn, som skal sikre AMU-udbuddet i fremtiden. Samtidig skal tilmeldingsplatformen *Efteruddannelse.dk* forbedres. Mange brugere oplever platformen som bureaukratisk, og manglende brugervenlighed kan udgøre en hindring for deltagelse i AMU. Endelig styrkes voksenvejledningen, som skal understøtte bedre vejledning om efter- og videreuddannelsesmuligheder for de kortuddannede voksne. Der afsættes i alt ca. 335 mio. kr. i 2014-2019.

Med initiativerne afsættes i alt knap 645 mio. kr. i 2014-2020 til at styrke ufaglærtes og faglærtes muligheder for deltagelse i almen og erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Det svarer til et løft af aktiviteten på op mod samlet set ca. 2.500 årselever og godt 160.000 kursister i perioden.

Flere faglærte skal have mulighed for at tage uddannelse på videregående niveau. Der skal ske en markant fornyelse og forbedring af videreuddannelsesmulighederne for faglærte, hvor der navnlig på det tekniske område i en årrække har været meget lav aktivitet. Målet er at skabe en ny tradition for videreuddannelse og livslang læring og opkvalificering for faglærte.

- *Flere faglærte skal have en videregående uddannelse.* Aktiviteten for visse grupper af faglærte på det videregående niveau er lav. Der igangsættes derfor et udviklingsprogram på det videregående voksen- og efteruddannelsesområde, som skal munde ud i oprettelsen af flere nye uddannelser navnlig på det tekniske område. Der nedsættes i den forbindelse en midlertidig rådgivende referencegruppe bestående af repræsentanter fra institutionerne og arbejdsmarkedets parter. Referencegruppen nedsættes i umiddelbar forlængelse af den politiske aftale og fungerer indtil udgangen af 2015. Der igangsættes endvidere en informationskampagne, som skal sætte fokus på målgruppens videre- og efteruddannelsesmuligheder. Der afsættes i alt ca. 70 mio. kr. i 2014-2020.
- *Bedre adgang til videregående VEU for faglærte.* Brugen af realkompetencevurderinger skal øges på videregående VEU bl.a. ved at øge institutionernes tilskyndelse til at udbyde og udføre realkompetencevurderinger. Vurderingerne kan bl.a. bidrage til en kvalificeret afkortning. Derudover sænkes deltagerbetalingen midlertidigt for korte indledende kurser, som skal bruges til at opfylde betingelserne for deltagelse i bl.a. de tekniske akademiuddannelser. Endelig styrkes faglærtes muligheder for deltidsuddannelse inden for det maritime og det kunstneriske område. Der afsættes samlet set ca. 40 mio. kr. i 2015-2020.

- *Faglærtes økonomiske tilskyndelse til uddannelse styrkes.* For at hjælpe de nye uddannelser godt i gang og understøtte aktivitetsudviklingen lægges der op til midlertidigt at sænke deltagerbetalingen på disse uddannelser. Det skal også ses i sammenhæng med, at tidligere undersøgelser har vist, at økonomien er en barriere for faglærtes deltagelse i uddannelse på videregående niveau. Der må endvidere imødeses en vis usikkerhed blandt virksomheder og faglærte, om det konkrete udbytte forbundet med at gennemføre et forløb på en af de kommende nye videregående uddannelser. Der er i alt afsat ca. 250 mio. kr. i 2015-2020.

Der nedsættes en midlertidig referencegruppe bestående af repræsentanter fra uddannelsesinstitutionerne og arbejdsmarkedets parter, som skal yde rådgivning i forbindelse med udmøntningen af ovenstående initiativer.

Der afsættes i alt godt 355 mio. kr. i 2014-2020 til styrkede muligheder og øget aktivitet på videregående voksen- og efteruddannelse. Det skønnes, at initiativerne kan løfte aktiviteten med i alt godt 3.000 årselever svarende til godt 20.000 kursister i perioden.

Parterne er enige om ovenstående styrkelse af voksen- og efteruddannelsesindsatsen, som for så vidt angår DA gælder styrkelsen af det almene og erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde. Regeringen vil søge tilslutning til initiativerne blandt forligspartierne bag *Vækstplan DK*.